

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Θ'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 10 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1931

ΑΡΙΘ. 41

ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Προσημείωσις

(1)

Τὸ κάτωθι δημοσιευόμενον εἶνε μετάφρασις ἑνὸς κεφαλαίου προσφάτου ἔργου (1931) περὶ τοῦ ἐν Ρωσίᾳ Κομμουνισμοῦ, δημοσιευθέντος ἐν Ἀμερικῇ ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ Χ, Ψ, Ω τοῦ Κομμουνισμοῦ». Συγγραφεὺς αὐτοῦ εἶνε ὁ Ethan T. Colton, ὅστις ἐπὶ πολλὰ ἔτη διέτριψεν ἐν Ρωσίᾳ καὶ δὴ ἐπὶ 11 ὅλα ἔτη ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ Κομμουνισμοῦ ἐν αὐτῇ, γνώστης τῆς κοινωνικῆς, ἐκκλησιαστικῆς καὶ πολιτικῆς ζωῆς τῆς Ρωσίας βαθύς καὶ πρὸ παντὸς ἀντικαιμενικός ἐρευνητής καὶ κριτής τῆς ἐν Ρωσίᾳ διὰ τῆς ἐπαναστάσεως δημιουργηθείσης καταστάσεως. Ἀφορμὴν καὶ εἰς τὴν σύνταξιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν τίτλον ἔδωκε τὸ βιβλίον τὸ τιτλοφορούμενον «Τὸ Α, Β, Γ τοῦ Κομμουνισμοῦ», τὸ ὁποῖον ἐγράφη διὰ τὰ ἐκθέσθαι τὸν σκοπὸν καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ συστήματος ὑπὸ δύο αὐθεντιῶν τοῦ ἐν Ρωσίᾳ Κομμουνισμοῦ, ἧτοι τοῦ Βουχάριν, ἐπὶ μακρὸν χρόνον διευθυντοῦ τοῦ ἐν Μόσχᾳ κεντρ. κομμουνιστικοῦ ὄργανου καὶ πρῶτον Προέδρου τῆς τρίτης Διεθνούς, καὶ τοῦ Πρεσβυζιένσκου, ἄλλοτε ἐξέχοντος μέλους τοῦ Συνδέσμου τῆς κομμουνιστικῆς νεολαίας καὶ βοηθοῦ παιδαγωγοῦ τοῦ Ρωσικοῦ κομμουνιστικοῦ Κομματος. Τὸ ἔργον μεταφράσθη εἰς τὴν ἀγγλικὴν ὑπὸ τοῦ ἐν Μ. Βρετανίᾳ κομμουνιστικοῦ Κόμματος τῷ 1927.

Ὁ E. Colton ὑπὸ ἰδίαν εὐθύνην καὶ ἀνεξαρτήτως πάσης ὀργανώσεως ἔγραψε «Τὸ Χ, Ψ, Ω τοῦ Κομμουνισμοῦ» διὰ τὰ δεῖξαι τίνι τρόπῳ ἐφαρμόζονται αἱ ἀρχαὶ τοῦ Κομμουνισμοῦ, ὅταν σοβαροὶ καὶ ἰσχυροὶ ἄνδρες ἀποκτήσουν τὴν ἀπαιτουμένην πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν δυνάμιν. Ἡ χρῆσις τοῦ ἀνωτέρου τίτλου δὲν ἐγένετο, ἵνα δεῖξαι ὅτι ἐλύθησαν ὅλα τὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα ἐγέννησεν ὁ Κομμουνισμός, διότι, κατὰ τὴν συγγραφάαν, οὐδὲν ἀκόμη ἐπέτυχεν ἢ προσήγγισεν κἄν εἰς τὴν τελικὴν αὐτοῦ λύσιν. Θὰ ἦτο ὅλως ἀνόητον νὰ προφητεύσῃ κανεὶς πόσον καὶ ποῖον μέρος τοῦ προγράμματος αὐτοῦ θὰ ἐπιτύχῃ ἢ θ' ἀποτύχῃ. Κατὰ τὴν κομμουνιστικὴν θεωρίαν ἡ περίοδος τοῦ πολέμου τῶν τάξεων καὶ τῆς δικτατορίας ἀποτελεῖ τὴν πρῶτην μόνον φάσιν τῆς νέας τάξεως. Τὸ ἡρεώτερον καὶ εὐτυχέστερον στάδιον κατὰ τοὺς Κομμουνιστὰς καίτια πολὺ ἀποτέρω.

Ὁ συγγραφεὺς ἐλθὼν εἰς ἐπαφὴν πρὸς αὐτοὺς τοὺς Κομμουνιστὰς καθ' ὃν χρόνον οὗτοι ἀνῆλθον εἰς τὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν Ρωσικῶν μαζῶν ἐκφράζεσθαι μετὰ σεβασμοῦ διὰ τὴν εἰλικρίνειαν καὶ ἀνιδιοτέ-

λειαν τῶν ἀληθινῶν Κομμουνιστῶν, οἵτινες ἀφιέρωσαν ἑαυτοὺς πράγματι εἰς τὸ νὰ βελτιώσωσι τὴν τύχην τῶν ἀνθρώπων μαζῶν. Ἀλλ' ὁ σεβασμὸς αὐτὸς δὲν πασακωλύει αὐτὸν νὰ ἐξενέγκῃ βαθείας, ἀλλ' ἀμερολήπτους κρίσεις ἐπὶ τῆς πορείας, ἣν ἀκολουθεῖ ὁ Κομμουνισμὸς ἀποπειρώμενος νὰ καταστρέψῃ πᾶν ὑψηλὸν ἰδεώδες καὶ τὸ πάντων μέγιστον: τὰ δίκαια τῆς προσωπικότητος.

Τὸ ἔργον αὐτοῦ περιλαμβάνει 10 κεφάλαια ἐκτεινόμενα εἰς 400 σελίδας, πάντα ἀξια μελέτης καὶ μεταφράσεως. Ἴδου οἱ τίτλοι των: 1) Ὁ πόλεμος τῶν τάξεων. 2) Ἡ δικτατορία τοῦ Προλεταριάτου. 3) Παραγωγή καὶ Διανομή. 4) Ἡ Δικτατορία τῆς ἐργασίας. 5) Ὁ ἐκομμουνισμὸς τῆς γεωργίας. 6) Ἡ δημιουργία κομμουνιστικῆς διανοητικότητος. 7) Κομμουνισμὸς καὶ θρησκεία. 8) Ἡ παραγωγή τῆς νεολαίας. 9) Ἡ Ἐρυθρὰ Αὐτοκρατορία καὶ 10) Ἡ Παγκόσμιος Ἐπανάστασις.

Στεροῦμενοι χρόνου καὶ ἀποβλέποντες εἰς τὸ πρόγραμμα τῆς «Ἐκκλησίας» περιοριζόμεθα κατωτέρω εἰς τὴν μετάφρασιν μόνον τοῦ Γ'. Κεφ. «Κομμουνισμὸς καὶ Θρησκεία», καθόσον νομιζόμεν ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ τὴν τελευταίαν λέξιν ἐπὶ τῆς σχέσεως μεταξὺ αὐτῶν, ἧτις ἐλέχθη ἢ μᾶλλον ἐγράφη μετὰ τοὺς τελευταίους διωγμούς, καθ' ὃν ἐξηγήθη σύμπας ὁ χριστιανικὸς κόσμος.

† Ο ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΣ

Ἐρμηνεῖται καὶ κρίσεις.

«Κομμουνισμὸς καὶ θρησκεία εἶνε πράγματα ἀσυμβίβαστα τόσον θεωρητικῶς ὅσον καὶ πρακτικῶς».

(Τὸ Ἀλφάβητον τοῦ Κομμουνισμοῦ σελ. 256).

Αἱ ἐνέργειαι τοῦ Κομμουνισμοῦ ἐναντίον τῆς θρησκείας ἐν Ρωσίᾳ κατὰ τῶν ὁποίων ἐξηγήθη ἡ παγκόσμιος σχεδὸν διαμαρτυρία κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1930, ἦσαν κανονικὴ ἐκδήλωσις τῆς διδακαλλίας καὶ τοῦ προγράμματος τοῦ Κομμουνισμοῦ. Καμία μεταβολὴ προθέσεως δὲν προσέκυψεν ἐκ τῆς δημοσιότητος, ἧτις ἐδόθη εἰς αὐτό. Οὐδεμία ἐλπίς νὰ μεταβληθῇ τοῦτο, ἐφ' ὅσον κομμουνισμὸς καὶ θρησκεία συνυπάρχουν. Ὁ βαθμὸς τῆς ἀντιθρησκευτικῆς κινήσεως δυνατὸν νὰ ποικίλῃ, καθόσον ἐξαρτᾶται ἐξ ἄλλων ζητημάτων μᾶλλον ἢ ἥτιον ἐπιγιόντων, τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν, καὶ λαμβάνει ὑπ' ὄψιν λόγους τινὰς ὠφελιμότητος. Ὁ καιρὸν τοῦ 1929—1930 εἶδε τὴν κίνησιν αὐτὴν ἐπιταχυνόμενῃ καὶ τοῦτο κατέστησεν αὐτὴν καταφανῆ. Πιέσεις ἐξωθεν καὶ ἔσωθεν κατέστειλαν αὐτὴν καὶ τὸ παγκό-

ομιον δημόσιον ἐπληροφορήθη ἑγγύτερον περὶ τῶν σχετικῶν ζητημάτων τῆς κομμουνιστικῆς φιλοσοφίας καὶ ἐνεργείας.

Οἱ κομμουνισταὶ αὐτοὶ δὲν εὐθύνονται τόσον διὰ τὴν μεγάλην σύγχυσιν καὶ παρεξήγησιν τῆς ἀντιθρησκευτικῆς τῶν ἐπιχειρηματολογίας καὶ τοῦ σκοποῦ, ὅσον ἐξωτερικοὶ παρατηρηταί, οἵτινες ἀνέλαβον νὰ ἀνακαλύψουν καὶ νὰ ἐξακριβώσουν αὐτά. Οἱ πρῶτοι εἰς τὰς συνθέσεις τῶν περὶ διδασκαλίας καὶ μεθόδου ὁμοφώνως καὶ ἀπροκαλύπτως κηρύττουσαν θανάσιμον μίσος κατὰ πάσης θρησκείας ὡς τοιαύτης· ἀλλὰ πλεῖστοι μὴ Ρῶσοι, μὴ κομμουνισταὶ ἱστορικοὶ ἐδείχθησαν ὄχι διατεθειμένοι νὰ ἐκλάβουν τοὺς κομμουνιστάς ὡς εὐνοοῦντας τοῦτο κατὰ γράμμα.

Οἱ συνήθεις παρατηρηταὶ διαφόρους ἔκριναν τὴν προσβολὴν τῆς θρησκείας ὑπὸ τῶν σημερινῶν κυβερνητικῶν τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ. Ἡ συνήθως προβολομένη ἐξήγησις εἶνε, ὅτι ἡ ἐπίσημος ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἦτο σύμμαχος καὶ σύντροφος τοῦ τσαρισμοῦ, ἐξακολουθεῖ νὰ ἦνε ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς μοναρχικῆς καὶ εὐρίσκειται εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἀντεπαναστατικοῦ κλήρου καὶ λαοῦ. Οἱ ἀντισημίται διείδον ἐν τῇ ἐπιθέσει κατὰ ἐμπνεόμενον ὑπὸ τοῦ πρὸς τὸν Χριστιανισμόν μίσους τῶν Ἰουδαίων τῶν κατεχόντων ὑψηλὰς θέσεις ἐν τῇ κομμουνιστικῇ κόμμῳ καὶ ἐν τῇ κυβερνήσει. Φιλελεύθεροι θρησκευτικοὶ ἄνδρες ἔκριναν, ὅτι ἐρόκειται περὶ παλαιῦ ἐκκλησιαστικοῦ συστήματος, ὑφισταμένου τὰ πλήγματα μίᾳς νέας κοινωνικῆς τάξεως. Τινὲς ἐξ αὐτῶν ἐξέφρασαν τὴν ἐλπίδα, ὅτι δὲν θὰ σταματήσῃ τὰ κτυπήματα ἕως οὗ ἀποκοποῦν ἐξ ὁλοκλήρου ὅλα τὰ διεφθαρμένα καὶ ἄχρηστα στοιχεῖα. Κάποιος οἰκονομικὸς πραγματογνώμων τῆς ἀποστολῆς, τὴν ὁποίαν ὠργάνωσεν ἡ Βρετανικὴ ἔθνος τεχνικῶν τοῦ 1925, ἐδημοσίωσεν εἰς τὸν «New York Times» τὴν ἰδέαν, ὅτι μόνον «κοινωνικαὶ ὁργανώσεις καὶ σκοποὶ τῶν θρησκευτικῶν κοινοτήτων, οὐχὶ δὲ τὸ τελετουργικόν των καὶ τὰ δικαιώματα τῆς θείας λατρίας κατεπίσθησαν». Ἄλλοι πάλιν παρουσιάζουν τὴν σοβιετικὴν κυβέρνησιν ὡς ἐνεργοῦσαν μᾶλλον, ἵνα χάριση Ἐκκλησίαν καὶ Κράτος, ἐνῶ διατηρεῖ θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν καὶ τηρεῖ οὐδέτερότητα τῆς Πολιτείας ἐν σχέσει πρὸς αὐτὴν τὴν θρησκείαν. Ὑπερασπισταὶ τοῦ κράτους ἠσπάζθησαν τὴν ἐρημνίαν αὐτὴν στηριζόμενοι ἐπὶ μίᾳς συνταγματικῆς διατάξεως ὡς ἀποδεικνυούσης αὐτὴν.

Ἴνα μαρτυρήσῃ ὑπὲρ τῆς τοιαύτης ἐρημνίας αὐτῶν ἐπεκαλέσθησαν τὴν συγκινητικὴν μορφήν τοῦ Μητροπολίτου Σεργίου. Ὑπὸ τὴν συστηματικὴν καὶ ἀκατάπαυστον πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν πίεσιν συνοδευομένην πολλὰκις καὶ ὑπὸ σωματικοῦ περιορισμοῦ, ὅστις ἐβράχυνε τὴν ζωὴν τοῦ Πατριάρχου Τύχωνος καὶ συντρίβει ὅλας τὰς καρδίας πλὴν τῶν παλαιῶν, ὁ καταπεπνημένος κάτοχος τοῦ πατριαρχικοῦ ἀξιώματος ἐν Μόσχᾳ ὑπέγραψε μίαν προητοιμασμένην δήλωσιν ὅτι ὅλαι αἱ τιμωρίαι αἱ ἐπιβληθεῖσαι κατὰ τοῦ κλήρου καὶ τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἐκκλησίας ἐγένοντο ἕνεκα παραβάσεως τῶν νόμων καὶ τῶν διατάξεων τοῦ Κράτους καὶ ἐπομένως δὲν εἶχον χαρακτῆρα διωγμοῦ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΥΘΕΝΤΙΑ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΝ Τῇ ΟΡΘΟΔΟΞῳ ΘΕΟΛΟΓΙΑ Ε'.

γ'. *Εἶναι ἐπιστήμη ἀληθινή ἢ ἀπὸ ὀρισμένων προϋποθέσεων ὁρμωμένη ἐπιστήμη**;

Αὕτη εἶναι ἡ τελευταία σοβαροφανὴς ἐνστασις, ἣς δύναται νὰ προβληθῇ κατὰ τοῦ ἐπιστημονικοῦ χαρακτῆρος τῆς ὀρθοδόξου θεολογίας τὸ μὲν ὑπὸ φιλελεύθερον θεολόγων, τὸ δὲ ὑπὸ ὀπαδῶν τῆς θύραθεν ἐπιστήμης. Καὶ εἰς τὸ ἀνωτέρω ὅμως διαπορητικὸν ἐρώτημα θὰ ἠδύνατο νὰ ἀντιπροβληθῇ τὸ «ἔπάρχει τελείως ἀπροϋπόθετος καὶ ἀπροκατάληπτος ἐπιστήμη»; εἰς δὲ ἡ ἱστορία τῶν ἐπιστημῶν καὶ ἡ καθ' ὅλου πείρα ἀπάντησιν ὄχι. Διὰ τοῦτο; Διότι ἐν πρώτοις, ὡς ὁρθῶς παρατηρεῖ ὁ Förster, αἱ παρατηρήσεις καὶ αἱ κρίσεις καὶ αἱ ὁμολογίαι ἐκάστου ἀνθρώπου ἐπηρεάζονται ὑπὸ τῶν ποικίλων ἐπιδράσεων ὄχι μόνον τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου, τῆς κοινωνίας, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ κόσμου, ὑπὸ τῶν προσωπικῶν ἐκάστου κλίσεων καὶ ἐπιθυμιῶν καὶ παθῶν, πρὸ πάντων ἐν ταῖς ἐπιστήμας, αἰτίνας ἀσχολοῦνται περὶ τὰς λεπτοτάτας καὶ εὐγενεστάτας τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας χορδὰς καὶ τὰ ἤμιστα τοῦ ἀνθρώπου πνευματικὰ συμφέροντα. Ἡδὴ δ' ὁ Πλάτων ἐν τῷ Φαίδρῳ εἶχεν ἐπιστήσιν τὸν νοῦν ἐπὶ τὴν ἀνάγκην τῆς περιουλλογῆς τῆς ψυχῆς εἰς τὸν πνευματικόν της προσορισμόν, ὡς ὄρον ἀπαρατήτου τῆς καθαρότητος τῆς διανοήσεως καὶ τῆς ἀπελευθερώσεως ἀπὸ τῆς θολωτικῆς ἐπιδράσεως τῶν αἰσθήσεων. «Διατηρήσατε ὅσον τὸ δυνατόν τὴν ἐλευθερίαν τῆς διανοίας σας ἀπὸ τῶν συναισθημάτων σας», δὲν παύοντα συνιστῶντες οἱ φιλόσοφοι εἰς τοὺς φιλοσοφοῦντας. Καὶ ὁ φιλελεύθερος δὲ θεολόγος Wernle συνιστᾷ εἰς τοὺς περὶ τὴν θεολογίαν σπουδάζοντας, ὅπως ἀσκήσῃ κριτικὴν ὄχι μόνον ἐπὶ τῶν διαφορῶν αὐθεντιῶν, ἀλλὰ καὶ ἐφ' ἑαυτῶν (μν. ἔ. σελ. 9). Ἀλλὰ, παρὰ πᾶσαν αὐστηρότητα ἐν τῇ τοιαύτῃ αὐτοκριτικῇ, δύναται τις νὰ ἐπιτύχῃ τελείαν ἀνεξαρτησίαν τῆς διανοίας ἀπὸ πάσης ἄλλης ἐσωτερικῆς αὐτοῦ ἐπιδράσεως; Εἶναι τοῦτο ψυχολογικῶς δυνατόν, δεδομένου τοῦ στενωπότητος μεταξὺ διανοημάτων καὶ συναισθημάτων καὶ βουλημάτων συνδέσμου ἕνεκεν τῆς ἐνότητος τοῦ ψυχικοῦ βίου;

Ἐπειτα δὲ ἡ ἀξιολογία τοῦ ἐργάζεσθαι ἐπιστημονικῶς ἐν οἷα δήποτε ἐπιστήμῃ. Ἄνευ καὶ τῆς ἐλαχίστης προϋποθέσεως εἶναι ψυχολογικῶς τόσον ἀσύστατος ὅσον καὶ ὁ ἰσχυρισμὸς, ὅτι δύναται τις νὰ προσλαμβάνῃ καὶ ἀφομοιωθῇ ἄνευ προσλαμβανουσῶν παραστάσεων. Δὲν εἶναι δὲ μόνον ἡ θεολογία, ἣτις ὁρμᾶται ἀπὸ ὀρισμένων προϋποθέσεων διδομένων αὐτῇ διὰ τῆς πίστεως, οὐδὲ εἶναι μόνη αὕτη, ἣτις ἐπαναλαμβάνει μετὰ τοῦ Ἀβγουστίνου τὸ ἡσαίσιον «ἐὰν μὴ πιστεύσῃτε, οὐδὲ μὴ συνῆτε» καὶ μετὰ τοῦ Καντουσάριου Ἄνοῦλου τὸ «ἐὰν ζῆτῶ νὰ ἐνοήσω, ἵνα πιστεύσω».

* Fr. Förster ἐν μν. ἔ., Δ. Μπαλάνου, Εἶναι ἡ θεολογία ἐπιστήμη; (1906), J. Steffes, Katholizismus und Wissenschaft (1927).

ἀλλὰ πιστεύω ἵνα ἐννοήσω... ἐπειδὴ ὅστις δὲν πιστεύσῃ δὲν δύναται νὰ λάβῃ πείραν καὶ ὅστις δὲν δύναται νὰ λάβῃ πείραν δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ».¹ Ἡ πίστις, εἴτε ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς πείρας εἴτε ὑφ' οὐρανῶν ἄλλῃ μορφήν ἀποτελεῖ τὴν βᾶσιν ἐν πάσαις ταῖς ἐπιστήμαις, μὴδ' αὐτῶν τῶν μαθηματικῶν ἐξαιρουμένων, ὡς εἶχεν ἡδὴ παρατηρήσει ἡ λεπτοτάτη τοῦ Πλάτωνος διάνοια.² Διδάσκει ἄλλως τε καὶ ἡ κριτικὴ φιλοσοφία σταθερῶς, ὅτι «μόνη ἡ ἀφρημένη διάνοια, ἄνευ τοῦ ὕλικου τῆς πείρας, δὲν δύναται νὰ παραγάγῃ οὐδεμίαν πραγματικὴν γνῶσιν».³ Κατὰ ταῦτα τελεία ἀπροκαταληψία καὶ ἀπροϋποθέσις δὲν ὑπάρχει ἐν οὐδεμίᾳ ἀνθρωπίνῃ ἐπιστήμῃ, δὲν εἶναι δὲ μόνη ἡ θεολογία (καὶ δὴ ἡ παπικὴ καὶ ἡ ὀρθόδοξος), ἣτις ὁρίζεται ἀπὸ ὀρισμένων προϋποθέσεων.⁴ Βαθμοὺς δὲ μόνον ἀπροκαταληψίας παρὰ τοῖς διαφόροις ἀντικειμένους τῆς ἐρεῦνης τοῦ ἐπιστητοῦ θὰ ἠδύνατό τις νὰ ἀναζητήσῃ καὶ ἀνεύρη.

Ἐπιγώτερον δὲ παντὸς ἐπιστήμονος θὰ δικαιούται νὰ μέμφονται τὴν ὀρθόδοξον θεολογίαν ἐπὶ ἐξαρτήσεσι καὶ δεσμεύσει ἀπὸ ὀρισμένων προϋποθέσεων οἱ τῆς φιλελευθέρως λεγομένης θεολογίας θιασῶται, διότι πάντες οὗτοι, μηδενὸς ἐξαιρουμένου, ἐλέγχονται δουλεύοντες κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥτιον εἰς τὸν ἀπριορισμὸν καὶ τὸν δογματισμὸν. Διότι πῶς ἄλλως ἢ οὕτως, ἐπὶ παραδείγματι, δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ἢ διὰ λόγους οὐχὶ πραγματικούς, ἀλλὰ ἀπλῶς κοσμοθεωριακοὺς, ἀπάρνησις τοῦ ὑπερφυσικοῦ καὶ ὁ ἐπὶ τῇ βᾶσει τῆς ἀρνήσεως ταύτης ἀποσκορακισμὸς γεγονότων μαρτυρουμένων τόσον καλῶς ὑπὸ τῆς ἱστορίας (π. χ. ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ) ὅσον καὶ τὰ ὡς πλεόν βέβαια θεωρούμενα γεγονότα; Τί ἄλλο ἢ ἀπριορισμὸς καὶ δογματισμὸς εἶναι ἢ ὑπὸ τοῦ Wellhausen κατασκευὴ ἐκ τῶν προτέρων θεωρίας τινὸς περὶ τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἱστορικῆς καθόλου ἐξελίξεως τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ὁ παντὶ τρόπῳ ἐξαναγκασμὸς ἐπειτα τῶν βιβλίων τῆς Π. Διαθήκης, ὅπως συμφωνήσωσι πρὸς τὴν θεωρίαν ταύτην;

Τελείαν ἄλλως τε ἀπροϋποθέσιαν δὲν ἐπαγγέλλονται οὐδὲ οἱ πλεόν φιλελεύθεροι θεολόγοι. Οὕτως, ἵνα ἀναφέρωμεν μόνον τὸ παράδειγμα τοῦ συγγραφέως τῆς ὡς κλασικῆς θεωρουμένης Einführung in das theologische Studium καθηγητοῦ P. Wernle, ἐν ᾧ ἀφ' ἑνὸς κηρύσσεται οὕτως ἐνταῦθα ἐναντίον πάσης ἐκκλησιαστικῆς καὶ ὁμολογιακῆς δεσμεύσεως τῆς θεολογικῆς ἐπιστήμης καὶ τονίζει μεγαλοστόμως, ὅτι αὕτη πρέπει νὰ εἶναι ἐλευθέρη καὶ νὰ μὴ ἀναγνωρίζῃ τὴν εἰς αὐτὴν ὑπὸ ὀρισμένης ἐξωτερικῆς αὐθεντίας προδιαγραφὴν ὀρισμένων κατευθύνσεων καὶ σκοπῶν, τὴν δὲ ἀξίωσιν ταύτην λογίζεται

ὡς τετρίμηνον πλεόν καὶ ἀναμφισβήτητον ἀλήθειαν, ἀφ' ἑτέρου ἔρχεται εὐθύς ἀμέσως καὶ ἀναγνωρίζει τὸν ἐξῆς περιορισμὸν εἰς τὴν θεολογικὴν ἐπιστήμην. Δὲν δικαιούται τις, λέγει, νὰ θεωρήσῃ ἑαυτὸν ἀπηλλαγμένον τῆς προϋποθέσεως, ὅτι ὁ χριστιανισμὸς εἶναι ἀλήθεια καὶ ὅτι ἡ θρησκεία δὲν εἶναι ἀπάτη, παρατηρεῖ δὲ ὅτι «ὁ ὑπολογίζων τὸ ἐνδεχόμενον τοῦτο, ἔστω καὶ ὑποθετικῶς, φαίνεται ὅτι ἡδὴ ἐξηλθε τῆς πίστεως» (μν. ἔ. σελ. 8). Καὶ δικαιολογεῖ μὲν προσοικῶς ὁ Wernle τὴν θέσιν του αὐτὴν ἰσχυρίζομενος ὅτι εἰς τὴν οὐσίαν καὶ ἀλήθειαν τῆς θρησκείας εἰσδύει τις καλύτερον ὅσον περισσοτέραν πείραν αὐτῆς ἔχει, πάντως δ' ὅμως πρὸς ὅσα ἄλλῃ ἀνωτέρω ἠξίωσεν ἀντιφάσκει τὸ συμπέρασμα αὐτοῦ, ὅτι καὶ ἐνταῦθα «δὲν ἐλλείπουν τὸ παράπαν αἱ προϋποθέσεις οὔτε δύναται νὰ ἐλλείπωσιν ἄνευ ζημίας τῶν πραγμάτων» (σελ. 9). Εἰς τὸ αὐτὸ δὲ συμπέρασμα καταλήγουσιν καὶ ἄλλοι φιλελευθέρου θεολόγοι, εἰς ὃ γνωστός ἐρευνητὴς τῆς K. A. R. Bultmann¹ καὶ ὁ ἐπιγνώστως ἐρευνητὴς τῆς H. A. J. Hempel², διακηρύσσοντας ὅτι ἡ ἀπροϋποθέσις εἶναι ἀνύπαρκτον πρᾶγμα ἐν τῇ ἐπιστήμῃ. Ἀλλὰ τί ἄλλο ἰσχυρίζομεν καὶ ἡμεῖς;

Τὸ συμπέρασμα τῆς μελέτης ταύτης εἶναι, ὅτι ἡ ὀρθόδοξος θεολογία ἀναγνωρίζει τὴν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας ἐπὶ τῶν μελῶν αὐτῆς ἀσκουμένην αὐθεντίαν, αὐθεντίαν πολὺ ἠπιωτέραν τῆς ἐν τῇ παπικῇ ἐκκλησίᾳ διαπιστουμένης, ὅτι ἡ ἐλευθερία ἥς ἀπολαύει ἡ ὀρθόδοξος θεολογία εἶναι οὕτως εὐρεία ὅση ἀρκεῖ νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς αὐτὴν τὸν ἐπιστημονικὸν χαρακτῆρα, ἄρα δὲ καὶ ὅτι δύναται αὕτη ἐφαρμύλλως πρὸς τὴν ἑτερόδοξον θεολογίαν νὰ ἐργασθῇ εἰς τὴν λύσιν τῶν ἐπὶ μέρος ἐπιστημονικῶν προβλημάτων, ἀρκεῖ νὰ διαθέτῃ αὕτη τὰ εἰς τοῦτο ἀπαιτούμενα ἄλλα ποικίλα ἐφόδια, τῆς μέχρι τοῦδε καθυστατήσεως αὐτῆς εἰς πᾶν ἄλλο ὀφειλομένης ἢ εἰς τὴν ἐλλείψιν ἐπαρκοῦς ἐλευθερίας.

Π. Ι. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΗΣ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου

1. Deutsche Theologie 1928 σελ. 106. Ἡ «ἀπόλυτος ἀπροϋποθέσις εἶναι φάντασμα».

2. Zeitschrift. Alttest. Wissenschaft (1931 σελ. 154), ἐνθα ὁ Hempel θεωρεῖ τὴν ἀπροϋπόθετον ἐπιστήμην ὡς αὐτοπίαν».

ΣΧΟΛΙΑ

Ἡ λονδίνεος «Near East and India» (4 Ἰουνίου) ἀναφερομένη εἰς τὰ περὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐνώσεως τῆς Ὀρθοδόξου καὶ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας δημοσιευθέντα ἄρθρα τοῦ καθηγητοῦ κ. Δ. Μπαλάνου, ἐπάγεται τὰ ἀκόλουθα σχόλια:

«Υπάρχουν ἐνδείξεις ὅτι ἡ ἀνεπτυγμένη ὀρθόδοξος γνώμη ἀπέβη ἀνήσυχος ἐκ τῆς τροπῆς τὴν ὁποίαν λαμβάνει ἡ κίνησις πρὸς τὴν ἐνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν ἀγγλικανικῆς καὶ ὀρθοδόξου. Εἰς ἄρθρον του νηφάλιον, ἀλλὰ καὶ φιλικῶν αἰσθημάτων ὁ καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου κ. Δ. Μπαλάνος ἐν

1. Κατὰ τὴν ὀρθὴν τοῦ Δ. Μπαλάνου παρατήρησιν δὲν πρέπει νὰ μὴ θεωρηθῇ ἡ θεολογία ὡς ἐπιστήμη, διότι τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς εἶναι δεδομένον, διότι τοῦτο θὰ ἦτο καταδικὴ πάσης θετικῆς ἐπιστήμης (μν. ἔ. σελ. 14).

2. Πολιτεία ζ' 510.

3. Förster μν. ἔ. σελ. 21.

4. J. Steffes μν. ἔ. σελ. 57-58.

τῷ «Ἐλευθέρφ Βήματι» ὑπὸ πνεῦμα προσιδοποιήσεως ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν εἰς τὰς δυσκολίας, ἀπὸ ὀρθοδόξου δ' ἐπόψεως καὶ εἰς τοὺς κινδύνους τοὺς ὀποίους ἐγκυμονεῖ ἡ προτεινομένη ἔνωσις. Καθ' ἕν χρόνον ἡ ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία θὰ ἀπεικονίζεν ἐξ αὐτῆς τεράστιον κέρδος διὰ τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ κύρους τῶν χειροτονιῶν της καὶ διὰ τοῦ γοήτρου τῆς ἀνασυνδέσεως αὐτῆς πρὸς μίαν ἀρχαιοτέραν πίστιν, ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία θὰ ἔκρινεν ὑποβιβάζουσα τὰς δογματικὰς της ἀρχάς. Ὁ κ. Μπαλάνος πράγματι ὑπογραμμίζει τὸ γεγονός ὅτι ὁ ἐπίσκοπος τοῦ Gloucester, ὅστις προήδρευσε τῶν συζητήσεων τῶν γενομένων μεταξὺ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν δύο Ἐκκλησιῶν περὶ τῶν δογματικῶν αὐτῶν σχέσεων, ἐν προσφάτως ἐκδοθέντι συγγράμματι του ἀρνεῖται τὸ δόγμα τῆς ἀποστολικῆς διαδοχῆς ὡς τὸ δέχεται ἡ παράδοσις. Ἐπ' ἴτης εἶνε ἀμφίβολον ἐν ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, παρὰ τὴν μακροχρόνη διάστασιν αὐτῆς πρὸς τὴν Ρωμαϊκὴν, θὰ ὑπέγραψεν ἐν τῶν ἀφελῶς ἀπροκαλύπτων ἐλατηρίων τῆς ἀγγλο-ὀρθοδόξου μερίδος, ὅπερ ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐκτίπισιν τῆς λατινικῆς Ἐκκλησίας. Διὰ τοῦτο ὁ κ. Μπαλάνος τὸν ἀποκρούει εὐγενῶς, ὡς καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῶν «Times», ὅστις προσέθηκε καὶ ἐν ἄλλο ἐλατηρίον: «τὰ πολιτικὰ πλεονεκτήματα ἐν τῇ Ἑγγύς Ἀνατολῇ» αἵτινα θὰ ἐκερδαίνοντο διὰ τῆς ἐνώσεως. Ἡ εἰλικρινὴς αὐτῆ ἀρνησις τῆς τόσον προσφιλοῦς εἰς τοὺς ἀγγλους πεποιθήσεως ὅτι «ἡ θρησκεία πρέπει νὰ τηρῆται μακρὰν τῆς πολιτικῆς», προσερχομένη ἐκ τελευταίας πηγῆς, προκαλεῖ ἐκπληξιν. Ἐκ τῶν ἄλλων σημείων αἵτινα ἀνησυχῶσι τοὺς ὀρθοδόξους εἶνε: α) ἡ ὑπαρξίς παραλλήλου κινήσεως πρὸς τὴν ἔνωσιν μεταξὺ τῆς ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς μερίδος τῶν Ἀσυμμορφῶτων, ἡ; τὸ λογικὸν ἀποτέλεσμα θὰ ἦνε ὅτι ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος θὰ εὗρεθῆ μίαν ἡμέραν ἠνωμένη μετὰ τῆς ἐν τῇ λεωφόρῳ Ἀμαλίας εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας β) ἡ ρευστότης τοῦ δόγματος τῆς ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας γ) ἡ ὑπὸ αὐθαινετικῶν ἐν τῇ ἀγγλικανικῇ Ἐκκλησίᾳ προσώπων ἀρνησις τῶν δογμάτων τῆς πίστεως καὶ τελευταίον, ἡ ἐνδεχομένη ἐχθρική στάσις τοῦ λαϊκοῦ στοιχείου ἐξ ἀμοιρῶν τῶν μερῶν, οὐκ ἔστιν ἐπισημασθέντα οὐδαμῶς ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν, οὐκ ἔστιν ὅπως αἱ ἀντιδράσεις κατὰ τῶν ἰδίων θρησκευτικῶν πεποιθήσεων εἶνε θεμελιωδῶς διάφοροι.

Οἱ «Church Times» (7 Αὐγούστου) ἀναφέροντες τὸν καταρτισμὸν τῆς ἀγγλοορθοδόξου ἐπιτροπῆς τῶν δογματικῶν περὶ ἐνώσεως συζητήσεων, ἐπάγονται: «Δὲν ἀναμένεται ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ πράξῃ τι περισσότερο μᾶς ἐπισκοπήσεως τοῦ δυνατοῦ τῆς δογματικῆς συμφωνίας μεταξὺ τῶν δύο ἐπιτροπῶν. Πρακτικὰ ἀποτελέσματα θὰ πρόκύψωσι μᾶλλον ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν προπαρασκευὴν τοῦ ἐδάφους ὡς πρὸς τὴν ὀριστικὴν ἀναγνωρίσιν τῶν ἀγγλικανικῶν χειροτονιῶν ὑπὸ τῆς Παρορθοδόξου Προσυνόδου τῆς 18 Ἰουνίου 1932 καὶ εἰς τὴν καθίστασιν τῆς κατ' οἰκονομίαν κοινωνίας ἐν τοῖς μυστηρίοις, ἡς προκαταρκτικῶς μὲν ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τῆς (ὀρθοδόξου) ἀποστολῆς κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος, ἡς ὁμοῦς εἶνε αὐστη-

ρῶς περιορισμένη εἰς περιπτώσεις πραγματικῆς κινήσεως καὶ ἀνάγκης. Ὑποτιθεμένου ὅτι ἡ ἀγγλικανικὴ καὶ παλαιοκαθολικὴ communion in sacris διακηρύσσεται ὡς γενομένη δεκτὴ ὑπὸ τῶν παλαιοκαθολικῶν ἐπισκόπων κατὰ τὴν κατὰ Σεπτέμβριον ἐν Βιέννῃ συνδιάσκεψιν αὐτῶν (Σ. Ε. ἡδὴ αὕτη ἐγένετο δεκτὴ) καὶ ὑπὸ τῆς ἡμετέρας ἀγγλικῆς συνόδου τοῦ φθινοπώρου, ἡ ἐπὶ τῶν ὀρθοδόξων ἐντεῦθεν παραχθισομένη ἐντόκωσις θὰ ἦεν ἀσφαλῶς σημαντικὴ. Ἐπὶ πλέον εἶνε σπουδαῖον ὅτι συνεπὴς παρακλήσεως τοῦ ἀρχιεπισκόπου Οὐτρέχτης ὁ Οἶκος Πατριάρχης προσεκάλεσε τὰς λοιπὰς ἀποκεφάλους Ἐκκλησίας νὰ ἀποστείλωσιν ἀντιπροσώπους εἰς τὸ ἐν Βιέννῃ παλαιοκαθολικὸν συνέδριον τῆς 9 Σεπτεμβρίου.

«L' Unité des Eglises» — ὄργανον παλαιῶν ἀγωνιζομένων ὑπὲρ ἐκαστοῦ τῶν διωκταίων πρὸς τὴν Ρώμην Ἐκκλησιῶν πρὸς τὴν «unite catholique» — διὰ μακρῶν ἀφηγουμένη τὰ τῶν σχέσεων τῶν ὀρθοδόξων καὶ τῶν ἀγγλικανῶν — μετα ὀρθοδόξων τινῶν εἰκότων — ἐπὶ τῶν τελευταίων ἐνωτικῶν συνεννοήσεων ἐπάγεται τὰ ἀκόλουθα σχόλια: «Εἰς τὰς ἐμφανεῖς ταύτας προσπαθείας τῆς ἀγγλικ. Ἐκκλησίας πρὸς ἐπίσημον ἔνωσιν μετὰ τῶν ἀνατολ. Ἐκκλησιῶν νομιζόμεν ὅτι διακρίνομεν συνείδησιν τινα συγκεχυμένην τῆς ὑπεροχῆς των. Αἰσθάνεται αὕτη ἀορίστος ὅτι ἡ προσέγγις πρὸς αὐτὰς σημαίνει πρόσκησιν ἐκ τοῦ γοήτρου καὶ τῆς τόσον ὑψηλῆς ἐκείνης ἀξίας (dignité), τὴν ὀποῖαν τόσον θαυμαστικῶς εἶχε παραστήσει Λέων ὁ 13'. Περίεργός τις ἐκκλησιᾶς προκαλεῖται ἐκ τοῦ διπλοῦ τοῦτου ἐν τῷ ἀγγλικανισμῷ φαινόμενον: ὅσα δηλ. περιεκτικώτερος ἀποβαίνει ἰσοπεδικῶς, εὐρύνων τὰ ὄρια του μέγιστος ἐξαρτιστικῶς αὐτῶν διὰ τῆς ἐγκλωπίσεως ἀρχῶν, ἔδων καὶ τύπων ἀνταρκτικῶν, τόσῳ μᾶλλον διαλύεται κατὰ τὴν διακριτικὴν αὐτοῦ οὐσίαν ὅσα θὰ ἐξωτερικῶς ἐμφανίζονται κατακτητικώτερος καὶ φιλοδοξώτερος, τόσῳ περισσώτερον ὀνειρεύεται τὴν παγκοσμίαν ἡγεμονίαν. Ἡ θεωρητικὴ αὕτη καὶ ἐκχιλίζουσα δραστηριότης εἶνε ἀπατηλὴ διότι ὁ ἀγγιλλόπους οὗτος κολοσσὸς ἐκ τινῶν ἐνδείξεων ἀποκαλύπτεται ὅτι ἐδρίσκαται εἰς τὰς παραμονὰς κατακρημνισμοῦ ὡς μᾶλλον ἐν ἀποσυνθέσει... Ὁ, κ. διακρίσει ἐπιθυμεῖ ἡ Καντουαρία εἶνε ἡ ἐπίσημος ἀναγνώρισις τοῦ ἱερατείου της καὶ τῶν ἐπισκόπων της. Μέχρι τοῦ νῦν οἱ ἀνατολικοὶ ἐκπληξιν τὸ παιγνίδιον των ὡς τέλει διπλωμάται: οὐδέποτε ἔδωκαν διαβεβαιώσεις, εἰ μὴ ἰδιωτικὰς. Μόνον ὁ πατριάρχης Μελέτιος ὑπεχρέωσε τὴν αὐθεντίαν τοῦ Φαναρίου... Ἀλλὰ τί θὰ ἀποφασίσῃ ἡ προσυνόδος τοῦ Ἄθω; Οἱ εἰλικρινεῖς ὀρθόδοξοι τὸ ἀναμένουν μετ' ἀγωνίας διότι, ἐὰν οἱ ἀντιπροσώποι ἀπαρηνηθῶσι τὰς παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας των, κατὰ τὴν ἐφεξῆς θὰ διέφερον ἀπὸ τῶν προτεσεταντισμῶν ἡ περιήρημος ὀρθοδοξία τῶν 7 οἴκων. συνόδων... Ὁ κίνδυνος εἶνε μέγας. Τὸ πλεῖστον τῆς ὀρθοδόξιας κλήμας νεκρὰ κενταχόθεν τὸ περικινκλῶνον τὰ προτεσεταντικὰ κύματα. Οἱ πηδαιτοῦχοι ἀλληλοπαράτηροῦνται, διὰ παρὰ λόγου θὰ καὶ ἀντικανονικῆς ἐκτελέσεως τῆς οἰκονομίας ἀσπάζονται τὴν πολιτικὴν με κλειστὸς ὀφθαλμοῦς. Ὑπάρχει φόβος μήπως αὐτοῖς καθιερω-

σουν εἰς μίαν Προσύνοδον τὰς βεβήλους ταύτας κο-
λοβώσεις τοῦ δόγματος καὶ τῆς πειθαρχίας των.
'Αλλοίμονον! Πόσον ἀπέχομεν τῆς περιψύστου ἀνα-
τολικῆς σταθερότητος! Ὑπάρχει φόβος μήπως ἡ αἰ-
ρεσις, ἣτις ἤδη ἐκέρδησε νίκας λαθραίας, κερδήσῃ
θρίαμβόν τινα συνοδικὸν ἐπὶ τοῦ ἁγίου Ὄρους, τὸ
ὁποῖον μέχρι τοῦδε ἐθεωροεῖτο ὡς ἡ τελευταία ἀκρό-
πολις τῆς ὀρθοδοξίας. Θάπτον ἢ βράδιον θὰ ἀνα-
τελῇ ἡ θλιβερά αὕτη ἡμέρα, ἣτις ἀναμφίβολως θὰ
σημειώσῃ τὴν ἀποστασίαν τῆς ἀμόρφου μάξης, ἀλλὰ
θὰ ἀνοίξῃ ἐξ ἄλλου τοὺς ὀφθαλμοὺς ὀλιγαριθμῶν
τινῶν ὀρθοδόξων πεφωτισμένων καὶ εὐσεβῶν καὶ θὰ
ὀδηγήσῃ αὐτοὺς πρὸς τὴν μόνην Ἐκκλησίαν ἣτις αἰ-
ποτε πιστῶς ἀντέχεται τῆς πληρότητος τῶν ἀρχαίων
αὐτῆς παραδόσεων».

Ἐξ ἄλλου τὸ «Irénikon» ἐν μακρῷ ἄρθρῳ ὑπὸ
τὸν τίτλον «La délégation orthodoxe à la confé-
rence de Lambeth» ἐρωτᾷ ἐν τέλει ποῦ θὰ καταλή-
ξουν αἱ πρὸς προσέγγισιν προσπάθειαι τῶν δύο Ἐκ-
κλησιῶν: εἰς ἔνωσιν πίστεως ἢ εἰς μυστηριακὴν κοι-
νωνίαν, καὶ ἂν εἶναι αὗται δυνατόι. Ἡ Ἐκκλησία
'Αλεξανδρείας, διὰ τῆς περὶ τῆς ἀγγλικανικῆς ἱερω-
σύνης ἀποφάσεώς της, ἀντιπροσωπεύει ὅτι θὰ ἠδύ-
νατο νὰ χαρακτηρησθῇ ὡς τὸ μᾶλλον τολμηρὸν
πνεῦμα τῆς ὀρθοδοξίας (l' esprit le plus avancé de
l' Orthodoxie). «Ἄλλ' ἐκφράζει ἄραγε τὸ πνεῦμα
τῆς ὅλης ὀρθοδοξίας; Δὲν τὸ πιστεύομεν φρονοῦμεν
μάλιστα ὅτι ἐν τῇ πλειονότητι των οἱ ὀρθόδοξοι ἀν-
θίστανται εἰς αὐτό». Ἀναφέρον δὲ κατόπιν τὴν περὶ
τοῦ ζητήματος τῆς ἐνώσεως ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ» δη-
μοσιευθεῖσαν μελέτην τοῦ σεβ. μητροπολ. Λσωντοπό-
λεως κ. Χριστοφόρου καὶ σχολιάζον τὸ πνεῦμα αὐ-
τῆς ὡς καὶ τὰς γνώμας τοῦ ρουμάνου μητροπολίτου
Νεκταρίου, ἐπάγεται ὅτι καὶ δογματικαὶ αὗται δυσκο-
λῖαι ἀρκούσιν ἄφ' ἑαυτῶν νὰ καταδειξῶσι τὴν μεγά-
λης ἀπόστασιν ἣτις χωρίζει ἐτι τὰς δύο Ἐκκλησίας.
Τὸ μόνον μέσον πρὸς ἐπίτευξιν μιᾶς ἐνώσεως στα-
θερᾶς θὰ ἦτο νὰ καταστῇ κατὰ τινα τρόπον ἡ ἀγγλι-
κανικὴ Ἐκκλησία ὀρθόδοξος».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Συντηρητικὸς... μπολσεβισμός.

Ἐπὶ τῆς ἑλληνικῆς δημοσιογραφίας, ὅτινες,
καίπερ ἀνήκοντες εἰς τὴν ὑπερσυντηρητικὴν ἀστικὴν
παρατάξιν, ἐχρησιμοποίησαν κατ' αὐτὰς γλώσσαν μό-
νον ἐκ Μόσχας ἢ ἀπὸ τῶν στηλῶν τῶν κομμουνιστι-
κῶν ἐντύπων ἀκουομένην. Ἐξ ἀφορμῆς δὴλα δὴ τῆς
ἐπὶ τῇ παρ' ἡμῖν ἐπισκέψει ἀντιπροσώπων γείτονος
ἐπικρατείας ἐμφανίσεως ἀποδοκιμαζομένου ὑπ' αὐτῶν
συμπλέγματος τῆς ἑλληνικῆς σημαίας μετὰ τῆς ση-
μαίας τοῦ κράτους τούτου κατώρθωσαν νὰ χαρακτη-
ρίσωσι «μερικὰς ἐννοίας» καὶ «μερικὰς ἰδέας—ὡς αἱ
πατρίδες, αἱ σημαίαι, οἱ ἐθνικοὶ ὕμνοι, τὰ εὐαγγέλια,
οἱ ναοί, ἡ ὀρθοδοξία—«ρωμαντισμοὺς», τοὺς ὁποίους
—λέγουσιν—ἴσον καὶ ἂν εἶνε ἔννοιαὶ καὶ ἰδέαι εἰς τὴν

ρημέναι» καὶ «δοξασίαι ἀπλαῖ» καὶ «χρήσιμοι πλάναι»,
καθῆκον ἔχομεν νὰ μὴ φθείρωμεν καὶ νοθεύωμεν.
'Αλλὰ πῶς οἱ δημοσιογραφικοὶ οὔτοι στῦλοι τοῦ ἀστι-
κοῦ καθεστώτος ἀξιοῦσι νὰ πολεμῶσι τὸν ἀποσκυβά-
λίζοντα τὰς ἀξίας ταύτας κομμουνισμὸν ἀφ' οὗ διδά-
σκουν τὸν ἑλληνικὸν λαὸν ὅτι αὗται εἶναι ἀνύπαρκτα
πράγματα, πῶς δὲ ἀμύνονται καθεστώτος ἐπὶ τόσον
ἀργυλλωδῶν ποδῶν ἱσταμένου, ὁποῖοι ἡ θρησκεία καὶ
ἡ σημαία ἡ ἐθνικὴ; Τί περισσότερον κηρύττουν οἱ
μπολσεβίκοι οἱ ὅποιοι ἀπὸ τῆς ἐπόψεως ταύτης
εἶνε ἀπείρως εἰλικρινέστεροι καὶ εὐθύτεροι, διεξάγον-
τες ἀπροκάλυπτον τὸν διωγμὸν κατὰ τῶν «ἐννοιῶν»
καὶ τῶν «ἰδεῶν» τούτων, τὰς ὁποίας προβάλλουν ὡς
ἀσπίδας οἱ παράδοξοι «ἀστικοὶ» δημοσιογράφοι καὶ
ὀπισθεν τῶν ὁποίων προσπαθοῦσι νὰ ὀχυρῶνται ὡς
ἐντὸς φρουρίων χαρτίνων;

Τὶ ἀγαμένομεν.

Ἦρξατο κατ' αὐτὰς τῶν ἐργασιῶν του τὸ διὰ
προσφάτου νόμου συσταθὲν Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτι-
κὸν Συμβούλιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ πολιτεία ἀνέθηκε
τὸν καθορισμὸν, τὴν ρύθμισιν καὶ τὴν κατεύθυνσιν
τῆς παιδείας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ κατὰ τὰς τρεῖς
αὐτῆς βαθμίδας. Ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου τούτου ἐκπαι-
δευτικοῦ καὶ μορφωτικοῦ θεσμοῦ θὰ ἐκπορεύηται ἐφε-
ξῆς τὸ εἶδος, τὸ ποῖον καὶ ἡ ἔκτασις τῆς δημοτικῆς,
τῆς μέσης καὶ τῆς ἀνωτάτης παιδείσεως, ἀπ' αὐτοῦ
λοιπὸν θὰ ἐξαρτηθῇ αὐτὸ τούτο τὸ μέλλον τοῦ ἑλλη-
νικοῦ λαοῦ. Ἐκ τούτου ἔπεται ἡ μεγίστη διὰ τὸ
ἔθνος σημασία τοῦ Ἀνωτάτου τούτου Ἐκπαιδ. Συμ-
βουλίου καὶ ἔχομεν δι' ἐλπίδος ὅτι τὰ ἀπαρτίζοντα
αὐτὸ μέλη θὰ ἔχωσι βαθεῖαν συναίσθησιν τῶν ἀπέ-
ναντι τοῦ ἐθνικοῦ μέλλοντος μεγάλων αὐτῶν εὐθυ-
νῶν. Ἡ Ἐκκλησία, δι' ἣν δὲν δύναται νὰ ἦνε ἀδιά-
φορον τὸ ποῖον τῆς παρεχομένης εἰς τὰ τέκνα τῶν
μελῶν αὐτῆς μορφώσεως, θὰ εὐλογῆσῃ ὀλοφύχως
πᾶσαν προσπάθειαν συντονισμοῦ τῆς παιδείας τῶν
ὀρθοδόξων πολιτῶν πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς διδασκαλίας
τοῦ Κυρίου ἡμῶν, θὰ παρακολουθήσῃ δὲ μετ' εὐλόγου
ἐνδιαφέροντος τὰ πορίσματα τῶν ἐργασιῶν τοῦ νέου
ἐκπαιδευτικοῦ θεσμοῦ.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς παρελθούσης Τετάρτης εἰς
τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος ὁ Μακ. Πρόεδρος μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν
τῶν πρακτικῶν ἀνεκοίνωσε τὸ ἐξῆς ἀπαντητικὸν τη-
λεγράφημα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου: «Μήτηρ
Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ γηθοσύνως ἐδέξατο χαιρετισμὸν

στοργῆς συνεδριαζούσης Ἱεραρχίας. Εὐλογῆσαι Κύριος ἐργασίας αὐτῆς». Ἐξέφρασε δὲ ὁ Μακ. πρόεδρος τὴν χαρὰν τῆς ἱεραρχίας διότι προσήλθεν ἵνα παρακολουθήσῃ τὰς ἐργασίας αὐτῆς ὁ σεβ. μητροπολίτης Τραπεζοῦντος καὶ ἀνεκοίνωσε τηλεγράφημα τοῦ σεβ. μητροπολίτου Ἡρακλείας ἐκ Θεσσαλονίκης πληροφοροῦντος ὅτι δὲν ἠδυνήθη ν' ἀναχωρήσῃ ἀμέσως ἐνεκα ἀδιαθεσίας καὶ τοῦ σεβ. μητροπολίτου πρώην Καλαβρύτων ἐκ Πειραιῶς ὅτι δὲν θὰ δυνήθῃ νὰ προσέλθῃ ἐνεκα ἀσθενείας. Μεθ' οὗ ὁ Μακ. πρόεδρος ἐποίησατο μακρὰν εἰσηγήσειν ἐπὶ τοῦ ἔργου καθόλου τῆς προκαταρκτικῆς ἐπιτροπῆς, τῆς συνελθούσης ἐν Ἄγιῳ Ὁρει, καὶ τῶν καθορισθέντων ὑπ' αὐτῆς διὰ τὴν προσυνόδου θεμάτων. Ἀνεκοίνωσε δὲ τὴν ἀπὸ 3 Σεπτεμβρίου πατριαρχικὴν ἐγκύκλιον πρὸς τὰς Ἀυτοκεφάλους Ἐκκλησίας ἐπιστολὴν, τὴν πρώην ἐκείνην ληφθεῖσαν διὰ τοῦ σεβ. Τραπεζοῦντος, ἐν ἧ ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης πληροφορεῖ α) ὅτι τόπος τῆς κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Πεντηκοστῆς τοῦ προσεχῶς ἔτους (19 Ἰουνίου 1932) συγκληθησομένης Ὁρθοδόξου Προσυνόδου ὄρισθη ἡ ἐν Ἄθῳ Ἱερά Β. καὶ Πατριαρχικὴ μονὴ τοῦ Βατοπεδίου, β) ὅτι ἐκάστην ἀδελφὴν Ἐκκλησίαν ἀντιπροσωπεύσουσι εἰς δύο ὀριζόμενος Ἱεράρχαι, δυνάμενοι συνοδεύεσθαι καὶ παρ' ἐξ ἑνὸς ἢ δύο συμβουλόντων ἀνευ ψήφου τούτων εἰς τὰς ἐργασίας συμμετεχόντων καὶ διὰ τῶν γνώσεων αὐτῶν συμβαλλομένων, γ) ὅτι «τὸ ἔργον τῆς προσυνόδου ὀφείλει συγίστασθαι ἐν τῇ μελέτῃ καὶ τῇ οὐσίᾳ αὐτῶν τῶν ὀρισθέντων ὑπὸ τῆς προκαταρκτικῆς διορθοδόξου ἐπιτροπῆς θεμάτων καὶ τῇ προπαρασκευῇ τῆς ἀναγκαίας προκαταρκτικῆς ἐργασίας διὰ τὴν μεγάλην πανορθόδοξον ἢ Οἰκουμ. Σύνοδον, ἢ τινι μόνῃ ἀπόκειται ὅπως ἀποφασίσῃ ἐγκύρως καὶ ὑποχρεωτικῶς περὶ πάντων», δ) ὅτι ἐπὶ τινῶν ζητημάτων, ἀπλουστέρων καὶ εὐχερεστέρων κατὰ τὴν οὐσίαν αὐτῶν, σπουδαίων δὲ διὰ τὰς ἀνάγκας σήμερον τῶν Ἐκκλησιῶν, οἷα τὰ ζητήματα τοῦ ἡμερολογίου, τοῦ πασχαλίου, τῶν γαμικῶν κωλυμάτων καὶ εἰτινος ἄλλου, δύναται ἡ προσυνόδος γνωματεῦσαι καὶ περὶ ἀμέσων καὶ ὑποχρεωτικῆς ὑπὸ τῶν Ἐκκλησιῶν ἐφαρμογῆς τῶν σχετικῶν πορισμάτων αὐτῆς καὶ πρὸ τῆς ὑπὸ τῆς Οἰκουμ. Συνόδου κυρώσεως αὐτῶν» ἀλλ' ὑπὸ τὸν ἀπαραίτητον ὄρον ὁμοφώνου πάντων τῶν ἀντιπροσώπων σχετικῆς ἀποφύσεως, ε) ὅτι ἡ Μεγ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ποιεῖται ἐνεργείας πρὸς συμμετοχὴν καὶ τῆς ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ προσυνόδῳ καὶ στ) ὅτι οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Ἐκκλησιῶν ἔσονται ξένοι τῆς Ἐκκλησίας Κων)πόλεως ἐν τῇ ἱ. μονῇ τοῦ Βατοπεδίου.

Τὸν λόγον λαβὼν μετὰ τούτου ὁ Σεβ. Κασσανδρείας ὡς εἰσηγητὴς τῶν ἐπὶ μέρους θεμάτων τῆς Προσυνόδου παρέστησε μὲν τὴν μεγίστην σπουδαιότητα τῶν θεμάτων τούτων, ἐπέστησε δὲ τὴν προσοχὴν τῆς Ἱεραρχίας ἐπὶ τοῦ σημείου τῆς Πατριαρχικῆς Ἐγκυκλίου περὶ τῆς δικαιοδοσίας τῆς Προσυνόδου. Μακρὰς συζητήσεις γενομένης ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας κατὰ πλειοψηφίαν ἀπεφάνθη ὅτι κατ' ἀρχὴν ἐφ' ὅσον ἡ μέλλουσα νὰ συγκληθῇ ἐν Ἄγιῳ Ὁρει Σύνοδος δὲν εἶναι αὐτοτελής τις Σύνοδος, ἀλλὰ Ἡρωσύνοδος, τούτεστι Προπαρασκευαστικὴ τῆς Οἰκουμενικῆς

Συνόδου, δὲν δικαιούται νὰ ἐκδώσῃ ἀποφάσεις ὑποχρεωτικὰς διὰ τὴν Ἐκκλησίαν. Κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ ἔργου τῆς Προκαταρκτικῆς τοῦ Ἄγιου Ὁρους Ἐπιτροπῆς συζητήσῃ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Τραπεζοῦντος ὡς καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης, μετασχόντες αὐτῆς, παρέσχον πολλὰς πληροφορίες.

— Ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς Πέμπτης ἐξητάσθησαν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τὰ δύο πρῶτα θέματα τῆς Προσυνόδου. Ἐπὶ τοῦ πρώτου τοῦ ἀναφερομένου εἰς τὴν Ῥωσικὴν Ἐκκλησίαν ὁμίλησαν διὰ μακρῶν ὁ Σεβασμιώτατος Κασσανδρείας καὶ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος. ἐκτίσαντες τὴν κατάστασιν τῆς Ῥωσικῆς Ἐκκλησίας ἐν Ῥωσίᾳ καὶ εἰς τὸ ἔξωτερικόν. Ἐξέφρασε δὲ ἡ Ἱεραρχία τὴν μεγάλην συμπάθειάν της πρὸς τὴν πάσχουσαν ἀδελφὴν Ἐκκλησίαν. Μεθ' οὗ ἡ Ἱεραρχία ἀπέδεχθη τὸ πρῶτον θέμα, ὡς διευκρινισθῆ ὑπὸ τῆς προκαταρκτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἄγιου Ὁρους. Ὡσαύτως ἡ Ἱεραρχία ἀπέδεχθη τὸ δεύτερον θέμα περὶ τῆς στενωτέρας σχέσεως καὶ ἐπαφῆς τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ δραστηριωτέρας συνεργασίας αὐτῶν εἰς ζητήματα πνευματικά, ἠθικά, καὶ κοινωνικά. Ἐπὶ τῶν ζητημάτων τούτων λαβὼν τὸν λόγον ὁ Σεβασμιώτατος Τραπεζοῦντος ὁμίλησε διὰ μακρῶν ἐπὶ τῇ βᾶσει τῶν διαληφθέντων ἐν τῇ προκαταρκτικῇ Ἐπιτροπῇ τοῦ Ἄγιου Ὁρους, ἰδίᾳ δὲ περὶ τῆς κοινωνικῆς δράσεως τῆς Ἐκκλησίας. Ὡς μέσα συνεργασίας τῶν Ἐκκλησιῶν ἡ Ἱεραρχία παρεδέχθη τὴν ἀνταλλαγὴν σπουδαστῶν μεταξὺ αὐτῶν, τὴν ἀμοιβαίαν ἐπίσκεψιν διαφόρων ἀποστολῶν ἐκ κληρικῶν, τὴν ἀνακοίνωσιν τῶν ἐν ἐκάστη Ἐκκλησίᾳ λαμβανόμενων ἀποφάσεων σχετικῶν πρὸς τὰ ζητήματα τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς δράσεως τῆς Ἐκκλησίας κλπ.

— Ἐν τῇ χθεσινῇ συνεδρίᾳ τῆς Ἱεραρχίας συζητήθη διὰ μακρῶν κυρίως τὸ 4ον θέμα τῆς προσυνόδου περὶ τῶν ἐν Ἀμερικῇ ὑφισταμένων διαφόρων ὀρθοδόξων ἐπισκοπῶν. Ἐξητάσθησαν δὲ διάφοροι τρόποι τῆς συνενώσεως αὐτῶν ὑπὸ μίαν Ἐκκλησίαν. Ἐν τέλει κατὰ πρότασιν τοῦ Μακ. προέδρου ἀπεφασίσθη ὅπως καταρτισθῆ εἰδικὴ ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐξ αὐτοῦ, ἐκ πάντων τῶν προσωπικῶς γνωριζόντων τὰ τῆς Ἀμερικῆς ἐκκλησιαστικὰ πράγματα σεβ. ἀρχιερέων καὶ τοῦ σεβ. μητροπολίτου Τραπεζοῦντος.

— Ἐν τῇ σημερινῇ συνεδρίᾳ τῆς Ἱεραρχίας, μετὰ τὴν ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν, ἐξητάσθησαν τὸ πέμπτον, ἕκτον καὶ ἑβδομον θέματα τῆς Προσυνόδου, ἴτοι περὶ τῆς ἀνορθώσεως τοῦ Μοναχικοῦ βίου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς παρ' αὐτοῦ φιλοanthρωπικῆς καὶ ἐκπολιτιστικῆς δράσεως καὶ τῆς καλλιέργειας τῶν ἱερῶν τεχνῶν, περὶ τῆς συνεργασίας τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, πρὸς ἀπόκρουσιν τῶν ἀνατρεπτικῶν ἰδεῶν καὶ περὶ τῆς σχέσεως τῆς Ὁρθοδόξου πρὸς τὰς ἑτεροδόξους Ἐκκλησίας Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως. Ἡ τελικὴ ἀπόφασίς ἐπὶ τῶν δύο πρώτων ἀνεβλήθη, ὅπως ληφθῆ μετὰ τὴν ὑποβολὴν τῶν πορισμάτων τῶν σχετικῶν Ἐπιτροπῶν, αἵτινες μελετῶσι τὰ θέματα ταῦτα ἐν σχέσει πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος. Ἐμπεριστατωμένως δὲ ἐξητάσθη

τὸ ἕβδομον θέμα καὶ ἀπεφασίσθη τελικῶς ὅπως ἐν τῇ μελλούσῃ Προσυνόδῳ ὑποδειχθῶσιν ὑπὸ τῆς ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὁρισμένα μέτρα πρὸς ἔνωσιν τῶν ἀπεσχισμένων ἀπὸ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησιῶν καὶ πρὸς ἀπόκρουσιν τῶν θρησκευτικῶν προπαγανδῶν. Μεταξὺ τῶν μέτρων τούτων εἶναι ἡ ἴδρυσις κοινῆς ὄλων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς, ἡ ἴδρυσις ὡσαύτως Σχολῆς Ἱεραποστόλων καὶ ἡ ἴδρυσις εἰδικοῦ περιοδικοῦ καὶ βιβλίων σχετικῶν. Προκειμένου δὲ περὶ τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν ὡς βάσιν αὐτῆς ἡ Ἱεραρχία καθώρισε τὴν διδασκαλίαν καὶ τὰς παραδόσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Πρὸς τοὺς ἄλλοις ἀπεφασίσθη ἐν τῇ σημερινῇ συνεδρίᾳ ὅπως ζητηθῆ παρα τῆς Κυβερνήσεως ἡ τροποποίησις τοῦ σχετικοῦ Νόμου περὶ τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀντιπροσωπεύσεως ἐν αὐτῷ τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ νὰ ἐκφρασθῇ ἐν γένει ἡ εὐχὴ περὶ ἐνιοχύσεως τῆς διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝ)ΠΟΛΕΩΣ

Καθ' ἃ ἀνέγραψαν αἱ ἀμερικανικαὶ ἐφημερίδες, 85 οὐνιτικαὶ κοινότητες ἐν Ἀμερικῇ ἀποκηρύξασαι τὸν οὐνίτην ἐπίσκοπον αὐτῶν Μπογουτσέβσκη ἐπανήλθον εἰς τοὺς κόλπους τῆς ὀρθοδοξίας, τὸ δὲ Οἰκομ. Πατριαρχεῖον θὰ τᾶξῃ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν ἴδιον ἐπίσκοπον οὐ ἢ χειροτονία γενήσεται ἐν Κων)πόλει.

—Ἐξ Ἁγίου Ὄρους πληροφοροῦμεθα ὅτι, παραιτηθέντος τοῦ σχολάρχου τῆς «Ἀθωνιάδος» ἀρχιμ. κ. Ἀθανασίου Παντοκρατορηνοῦ, διωρίσθη ὑπὸ τῆς ἱεράς Κοινότητος ὁ ἐκ τῶν τελειοδιδάκτων τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς σχολῆς (1897) γέρον Ἰωακείμ Ἰβηρίτης, τέως ἡγούμενος τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ πατριαρχικῆς σταυροπηγιακῆς μονῆς Ἁγίας Ἀναστασίας. Εἰς τὴν Ἀθωνιάδα θὰ διδάξῃ ἐφέτος, ὡς ἀγγέλλεται, καὶ ὁ γέρον Λαυριώτης Εὐλόγιος Κουρίλας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἡ ἐν Οὐτυπάλι Ρωθεσίας τῆς μητροπόλεως Ἰωαννουπόλεως ὀρθόδοξος ἑλληνικὴ κοινότης κατέθηκε τὸν θεμέλιον ναοῦ ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.

—Τὸ δημαρχικὸν συμβούλιον Ἰωαννουπόλεως τῆς αὐτῆς μητροπόλεως παρεχώρησε δωρεὰν εἰς τὴν αὐτόθι ἑλληνικὴν κοινότητα οἰκόπεδον πρὸς ἀνέγειναι ἑλληνικοῦ σχολείου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ

Ἀντιπρόσωποι τῶν ἐν Ἀντιοχείᾳ διαμαχομένων ἐκκλησιαστικῶν μερίδων μετέβησαν εἰς Παρισίους ὅπως παράσχωσιν ἐξηγήσεις εἰς τὴν γαλλικὴν κυβέρνησιν ἐκάτερος ὑπὲρ τῆς ἐπόψεως τῆς μερίδος του.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Ἀγγέλλεται ἐκ Παλαιστίνης ὅτι κατὰ τὰς ἐν Ἱερριχοῦ ἀνασκαφὰς ἀνεκαλύφθη τὸ ἀνάκτορον τῆς πόλεως τὸ ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ μετ' αὐτῆς συγκαταστραφέν. Οἱ ἀρχαιολογικοὶ κύκλοι ἀναμένουσι ἀνυπομῶνως μεγάλας ἐκπλήξεις ἐκ τῶν κατὰ τὴν ἐπιούσαν ἀνοιξὴν συνεχισθουσμένων ἀνασκαφῶν, ὅτι δὲ τὰ τελευταία εὐρήματα θὰ ρίψωσι νέον φῶς εἰς τὴν ἁγίαν Γραφήν καὶ ἰδίᾳ εἰς τὸ βιβλίον τῶν Κριτῶν.

Ὁ ἐκτελὼν τὰς ἀνασκαφὰς ἀρχαιολόγος ἐδήλωσεν ὅτι εὑρε δύο χιλιάδας τάφους, ἐν ἐνὶ τῶν ὁποίων ὑπῆρχον 800 ἀντικείμενα πήλινα, ὧν τὰ 250 εἶνε δοχεῖα ἀριστα διατηρηθέντα.

—Μετὰ πολυετῆ παραμονὴν ἐν Ἀμερικῇ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν ἱεράν αὐτοῦ μετάνοιαν ὁ σεβ. ἀρχιεπίσκοπος Νεαπόλεως Παντελεήμων.

—Ματαιωθείσης τῆς α' ἐκλογικῆς συνελεύσεως ἐκλήθησαν ἐκ δευτέρου οἱ ἀντιπρόσωποι πρὸς ἀπαρτισμὸν αὐτῆς.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Περὶ μεσοῦντα τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον ἤρξατο τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἡ ἱ. σύνοδος τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας. Ἐν ἐκ τῶν σπουδαιότερων ζητημάτων αὐτῆς ὑπῆρξεν ἡ κωδικοποίησις τῆς ἐκκλησιαστικῆς νομοθεσίας ἐν Γιουγκοσλαβίᾳ.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ἀδελνεία καὶ ἐλευθερία ἐν τῇ ὀρθοδόξῃ θεολογίᾳ, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν παραδόσεων τοῦ καθηγητοῦ Παναγιώτου Ἱ. Μπρατσάου. Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς «Ἐκκλησίας», Ἀθῆναι 1931.

Βασιλείου Μ. Βέλλα, ἐφηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ὁ Πολιτισμὸς τῶν Σουμεριῶν. Ἱερουσαλὴμ 1931.

Τοῦ αὐτοῦ, Mal'ak-Jahve. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ 1931.

Δημητρίου Π. Πασχάλη Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Διονύσιος Γ' ὁ Βαρδαλῆς (1662-1665). Ἀθῆναι 1931.

† Πρ. Λεοντοπόλεως Σωφρονίου Εὐστρατιάδου, Συμῶν Λογοθέτης ὁ Μεταφραστῆς Ἀθῆναι 1931.

Τοῦ αὐτοῦ, Περὶ κομμώσεως τῶν βυζαντινῶν, Ἀθῆναι 1931.

«ΘΕΟΛΟΓΙΑ». Ἐξεδόθη τὸ τεῦχος τοῦ Σεπτεμβρίου περιεχόμενα: Ὁ Ἰὸβ κατὰ τὸ Ἑβραϊκὸν ὑπὸ Β. Ἀντωνιάδου Καθηγητοῦ, Ἡ Γ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐν Ἐφέσῳ, ἐπὶ τῇ πεντεκαίδεκάτῃ ἐκατονταετηρίδι (431-1931), ὑπὸ Ἀδαμαντίου Ν. Διαμαντοπούλου, Καθηγητοῦ. Ὁ Θεόκλητος Φαρμακίδης ὡς Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ὑπὸ Κ. Ἰ. Δουβουνιάου, Καθηγητοῦ. Μητροπολίτου Προϊλάβου Καλλινίκου, Πῶς δεῖ δέχεσθαι τοὺς ἐξ αἱρέσεων προσερχομένους τῇ Ὁρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ ὑπὸ Γ. Δεληγιάννη, Ἡ Ἐπανάστασις τοῦ 1878 καὶ ὁ Ἐπίσκοπος Κίτρους Νικόλαος ὑπὸ τῆς Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων Ἱεζεκιήλ. Τρεῖς ἐρημνεῖαι ἐκ τῆς Κ. Δ. διερευνώμεναι ὑπὸ Ἀρχιμ. Χρυσόστομου Δουνοβιάου. Ὁ Χριστὸς ἐν τῇ ὑμνογραφίᾳ ὑπὸ τοῦ κρηθῆν Λεοντοπόλεως Σωφρονίου Εὐστρατιάδου. Κριτικὸν καὶ βιβλιογραφικὸν δελτίον.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀθηνῶν

Πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως ἐφημερίου τοῦ ἐν Κορωπίῳ Ἱ. Ναοῦ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν ὄργανικὴν ταύτην θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου, ὅπως μέχρι τέλους τοῦ ἰσταμένου μηνὸς Ὀκτωβρίου ὑποβάλλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἵτησιν καὶ τὰ συμφώνως τῷ 32 ἄρθρῳ τοῦ νόμου 5148 ἀπειτούμενα πιστοποιητικά. Προσεπιδηλοῦμεν δὲ ὅτι διὰ τὴν ἐν λόγῳ ἐφημεριακὴν θέσιν ἀπαιτεῖται πτυχίον τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς ἢ ἄλλης ὁμοταγοῦς αὐτῇ ἱερατικῆς σχολῆς, ἢ πτυχίον διδασκαλείου ἢ γυμνασίου μετ' ἀποδεικτικῆς ἐτησίως φοιτήσεως εἰς ἱερατικὸν φροντιστήριον. † Ὁ Ἀθηνῶν Χρυσόστομος.

Ι. Μητρόπολις Χίου

Ἡ ἱερὰ μητρόπολις Χίου προσκαλεῖ τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσιν κενὰς—ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων καὶ ἔχοντας τὰ διὰ τοῦ νόμου 5148 ὀριζόμενα προσόντα ὅπως ἐντὸς μηνὸς ὑποβάλλωσιν ἐν τοῖς Γραφείοις αὐτῆς πάντα τὰ σχετικὰ ἔγγραφα διὰ τὴν κατάληψιν τριῶν κενῶν ὀργανικῶν θέσεων ἐφημερίων ἐν ταῖς Κοινότησι 1) Βερεβράτου 2) Ἀρμιολίων καὶ 3) Παγίδος τῆς ἐπαρχίας Χίου. † Ὁ Χίου Πολύκαρπος.

Ι. Μητρόπολις Λαρίσης

Προσκαλεῖ τοὺς ἔχοντας τὰ προσόντα συμφώνως τῷ νόμῳ 5148, ὅπως μέχρι τέλους μηνὸς 8)βρίου ἐν. ἔτ. ὑποβάλλωσιν αὐτῇ τὰ ἀπαιτούμενα ἔγγραφα πρὸς κατάληψιν μιᾶς τῶν ἐν τοῖς χωρίοις 1) Ὄρτα, 2) Τσάγεζι, 3) Κόνιαρι καὶ 4) Ψυχικὸν κενῶν θέσεων ἐφημερίων. Ἐν Λαρίσῃ τῇ 1η 8)βρίου 1931.

Ι. Μητρόπολις Ἄρτης

Ἐχοντας ὑπ' ὄψιν τὰ ἄρθρα 30-32-36 καὶ 37 τοῦ νόμου 5148 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν.Δ. τῆς 17 Δεκεμβρίου 1923 περὶ ἐνοριακῶν ναῶν κ.λ.π. ἐφημερίων τῶν ἐξῆς ἱερ. ναῶν: 1) τοῦ ἐν Ἄρτῃ μητροπολιτικοῦ 2) τοῦ ἐν Ἀνεμορράχῃ τοῦ ἁγ. Νικολάου 3) τοῦ ἐν Μαρινιάδι τοῦ ἁγ. Γεωργίου 4) τοῦ ἐν Μικροσπηλιᾷ τῶν ἁγ. Ταξιάρχων 5) τοῦ ἐν Ῥεϊκίοις τοῦ ἁγ. Γεωργίου. Ὅριζομεν δὲ πρὸς ὑποβολὴν τῶν σχετικῶν αἰτήσεων τῶν ὑποψηφίων μετὰ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 32 τοῦ ὅς ἄνω νόμου πιστοποιητικῶν προθεσμίαν μέχρι 30 Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. Διὰ τὰς θέσεις ταύτας ἀπαιτοῦνται προσόντα, διὰ μὲν τὴν τοῦ ἐν Ἄρτῃ μητροπολιτικοῦ ναοῦ πτυχίον Θεολογίας διὰ δὲ πάσας τὰς λοιπὰς τοῦλάχιστον ἀπολυτήριον ἡμιγυμνασίου ἢ ἑλλην. σχολεῖον ἢ κατωτέρων πρακτικῶν σχολῶν μετὰ διετῆ φοίτησιν εἰς ἱερατικὸν φροντιστήριον. Ἐν Ἀθῆναις τῇ 1 Ὀκτωβρίου 1931. † Ὁ Ἄρτης Σπυρίδων.

Ι. Μητρόπολις Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας

Κενῆς οὔσης τῆς θέσεως τοῦ ἐφημερίου τοῦ ἐν Βλοβόκῃ ἱεροῦ ναοῦ «ἡ ἁγία Τριάς» καλοῦμεν τοὺς θέλοντας νὰ καταλάβωσιν τὴν θέσιν ταύτην ἵνα μέχρι τῆς 1ης Νοεμβρίου ἐ. ἔ. προσέλθωσιν εἰς τὰ γραφεῖα τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως ἡμῶν καὶ ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 32 τοῦ νόμου 5148 ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά ἔγγραφα τὰ ἐμφαίνοντα τὰ προσόντα τῶν ἵνα εἶτα ἀνακηρύξωμεν τοὺς καταλλήλους ὑποψηφίους. Γνωρίζομεν δὲ ὅτι τὰ μορφωτικά προσόντα εἶναι τοῦλάχιστον ἀπολυτήριον Σχολαρχείου. † Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Θεόκλητος

Ι. Μητρόπολις Κορινθίας

Ἡ ἐνοριακὴ ἐπιτροπεία Κάτω καὶ Ἄνω Ταρσοῦ διακηρύττει ὅτι οἱ βουλομένοι νὰ καταλάβωσιν τὴν κενὴν θέσιν τῆς ὑπ' ἡμᾶς ἐνορίας (ὁ Ἐθαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου) συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 30 τοῦ νόμου 5148 τοῦ τροποποιοῦντος τὸ ἄρθρον 65 τοῦ ἀπὸ 17 Δεκεμβρίου 1925 νομοθετικοῦ διατάγματος περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων δεῖον νὰ ὑποβάλλωσι τὰ πιστοποιητικά τῶν τῷ οἰκείῳ Σ. Μητροπολίτῃ Κορινθίας ἐντὸς τοῦ τρέχοντος μηνός.

— Ἐχοντας ὑπ' ὄψιν τὰ ἄρθρα 30,31 καὶ 32 τοῦ νόμου 5148 περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν θέσιν τοῦ ἐφημερίου τοῦ ἐν Διμοχλωρῷ ἱεροῦ ναοῦ «Ἁγίου Κωνσταντίνου» ὅπως ἐντὸς τοῦ τρέχοντος μηνός ὑποβάλλωσιν τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 32 τοῦ ἄνω νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά πρὸς τὴν ἱερὰν μητρόπολιν Κορινθίας διὰ νὰ ἀνακηρυχθῶν ὑποψήφιοι.

Ι. Μητρόπολις Ἀρδαμερίου

Διακηρύττει ὅτι ἐν αὐτῇ ὑπάρχουσι κεναὶ αἱ ἐξῆς ἐφημεριακαὶ θέσεις: 1) τοῦ Παρθενίου, 2) τῆς Μαραθούσης καὶ 3) τοῦ Τσιφλικίου. Οἱ ἐπιμενοὶ νὰ καταλάβωσι τὰς θέσεις ταύτας ὑποχρεοῦνται ὅπως ἐντὸς μηνός ἀπὸ τῆς σήμερον ὑποβάλλωσιν εἰς τὴν ἱ. μητρόπολιν τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 31 τοῦ νεαροῦ νόμου 5.148 καθοριζόμενα δικαιολογητικά ἔγγραφα ὧν ἄνευ δὲν δύναται νὰ ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι. Κατὰ τὸ ἄρθρον 31 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἀπαιτοῦνται τὰ ἐξῆς προσόντα: 1) ἀπολυτήριον ἡμιγυμνασίου ἢ τοῦ καταργηθέντος Σχολαρχείου ἢ κατωτέρων πρακτικῶν σχολῶν καὶ διετῆς φοίτησις εἰς ἱερατικὸν φροντιστήριον. Ἐν Ἀθῆμασιν τῇ 30η Σεπτεμβρίου 1931. † Ὁ Ἀρδαμερίου Καλλίνικος.

Ι. Μητρόπολις Δήμνου καὶ Ἀγίου Εὐστρατίου

Ἡ ἱερὰ μητρόπολις Δήμνου καὶ ἁγίου Εὐστρατίου προσκαλεῖ τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ἐκ τοῦ νόμου προσόντα, ὅπως ἐντὸς τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσιν εἰς τὸ Γραφεῖον αὐτῆς τὰ ἀπαιτούμενα ἔγγραφα, προκειμένου νὰ γείνη ἀνακήρυξις ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν δι' ἐκλογῆς τῶν ἐφημεριακῶν θέσεων 1) Ἀγυριῶνων, Νέας--Κουτάλεως, Ρεπανιδίου, Φυσίνης, καὶ Ρωμανοῦ. Ἐν Κάστρω—Δήμνου τῇ 20 Σεπτεμβρίου 1931.

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α**ΔΗΜΟΠΡΑΞΙΑΙ**

238 Τὸ τοπικὸν συμβούλιον τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Γρεβενῶν διακηρύττει ὅτι ἐκτίθενται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν μισθώσεως 1) Ἀκίνητον Α'. Εἰς μονοετῆ μίσθωσιν οἱ ἐν Τορνικίῳ δύο μονόλιθοι ὑδρόμυλοι μετὰ μανδανίου καὶ δριστελά τῆς ἱ. μονῆς ἁγίου Νικάνορος 2) Ἀκίνητον Β'. Εἰς μονοετῆ μίσθωσιν ὁ ἐν Χρωμίῳ μονόλιθος ὑδρόμυλος μετὰ μανδανίου καὶ δριστελάς τῆς ἱ. μονῆς ἁγίου Νικάνορος βάσει τῶν ὄρων τῆς ὑπ' ἀριθ. 400 διακηρύξεως τοῦ τοπικοῦ Συμβουλίου Ο.Δ.Ε.Π. τῆς ἱ. μητροπόλεως Γρεβενῶν καὶ συγγραφῆς ὑποχρεώσεων. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Γρεβενοῖς εἰς τὸν συνήθη τόπον τῶν δημοπρασιῶν τὴν 8ην Νοεμβρίου 1931 ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10-12 π. μ. ἐνώπιον τῆς ἀρμοδίας ἐπιτροπῆς. Τῆς συγγραφῆς ὑποχρεώσεων καὶ λοιπῶν ὄρων δύναται νὰ λάβωσι γνῶσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι παρὰ τῷ οἰκείῳ Ἐπιματῇ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς. Ὁ πρόεδρος † Γρεβενῶν Νικόλαος

239 Ἡ ἐνοριακὴ ἐπιτροπεία τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱεροῦ ναοῦ τοῦ «Ἁγίου Νικολάου» διακηρύττει ὅτι ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐκποιήσεως ἢ ὑπ' ἀριθ. 13088 μετοχῆ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 11 διακηρύξεώς της. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Δελφοῖς καὶ ἐν τῷ συνήθει τόπῳ τῶν δημοπρασιῶν τὴν 1ην Νοεμβρίου 1931, ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10-12 ἐνώπιον τῆς ἀρμοδίας ἐπιτροπῆς. Τῆς συγγραφῆς ὑποχρεώσεων καὶ λοιπῶν ὄρων δύναται νὰ λάβωσι γνῶσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι παρὰ τῆς ἐνοριακῆς ἐπιτροπείας Δελφῶν. Ἐν Δελφοῖς τῇ 27 Σεπτεμβρίου 1931. Ἠλ. Α. Καράμπελας.

Ἰγνίκος «Φοῖνικος» δόδος Σταδίου 44, Ἀθῆναι